

VYBRANÁ USTANOVENÍ

ZÁKONA č 100/1988 Sb.

ze dne 16. června 1988

o sociálním zabezpečení

(...) Změna: 47/2006 Sb. Změna: 109/2006 Sb. Změna: 165/2006 Sb. Změna: 109/2006 Sb. (část), 135/2006 Sb. Změna: 189/2006 Sb. Změna: 29/2007 Sb.

Pozn.: Podle § 103 odst. 1 tohoto zákona mají na dávky nárok, kromě občanů České republiky, pouze občané členského státu Evropské unie a jejich rodinní příslušníci⁷²⁾ mají nárok na dávky, pokud jsou hlášeni na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁷¹⁾ po dobu delší než 3 měsíce, nevyplývá-li jim nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropských společenství⁷³⁾. Na dávky poskytované podle zákona o sociální potřebnosti^{73a)} mají nárok také osoby požívající podle zvláštního právního předpisu^{73b)} doplňkové ochrany na území České republiky.

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Základní zásady

(1) Právo na sociální zabezpečení podle tohoto zákona se zaručuje všem občanům. Dávky sociálního zabezpečení poskytuje stát. Dávky sociálního zabezpečení nepodléhají dani.

(2) Právo na dávky sociálního zabezpečení nezaniká uplynutím času.

§ 2

Rozsah sociálního zabezpečení

(1) Sociální zabezpečení podle tohoto zákona zahrnuje:

a) sociální péči,

b) nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných.

(2) zrušen

(3) zrušen

(4) zrušen

§ 3

Účastníci právních vztahů sociálního zabezpečení

Účastníky právních vztahů vznikajících podle tohoto zákona a podle dalších předpisů sociálního zabezpečení jsou občané, organizace a orgány sociálního zabezpečení.

§ 4

Občané

(1) Způsobilost občana mít v právních vztazích sociálního zabezpečení práva a povinnosti vzniká narozením a zaniká smrtí, popřípadě prohlášením za mrtvého.

(2) Způsobilost občana vlastními právními úkony nabývat v právních vztazích sociálního zabezpečení práv a brát na sebe povinnosti vzniká dovršením šestnáctého roku věku. Občan mladší šestnácti let musí být zastoupen zákonným zástupcem; kdo je zákonným zástupcem občana mladšího šestnácti let, stanoví zákon o rodině.

(3) O omezení a zbavení způsobilosti k právním úkonům, zákonném zástupci občana, jehož způsobilost k právním úkonům byla omezena nebo který byl této způsobilosti zbaven, a o prohlášení občana za mrtvého platí ustanovení občanského zákoníku.

§ 5

Organizace

Organizacemi se pro účely předpisů sociálního zabezpečení rozumějí právnické osoby a občané, kteří zaměstnávají jiné občany.

(§§ 6-72 zrušeny)

ČÁST TŘETÍ

SOCIÁLNÍ PÉČE

HLAVA PRVNÍ

ROZSAH SOCIÁLNÍ PÉČE

§ 73

(1) Sociální péčí zajišťuje stát pomoc občanům, jejichž životní potřeby nejsou dostatečně zabezpečeny příjmy z pracovní činnosti, dávkami důchodového nebo nemocenského zabezpečení, popřípadě jinými příjmy, a občanům, kteří ji potřebují vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nebo věku, anebo kteří bez pomoci společnosti nemohou překonat obtížnou životní situaci nebo nepříznivé životní poměry.

(2) V oblasti sociální péče stát zajišťuje poradenskou a výchovnou činnost, zejména výchovu k odpovědnému rodičovství, k upevňování rodinných vztahů a k vzájemné pomoci mezi

občany, především pomoci občanům těžce zdravotně postiženým a starým občanům, a poskytuje další dávky a služby.

(3) Při plnění úkolů sociální péče státní orgány úzce spolupracují se společenskými a jinými organizacemi.

(4) zrušen

(5) Sociální péče zahrnuje zejména péči o občany těžce zdravotně postižené.

(6) V rámci sociální péče se poskytují zejména tyto dávky:

a) peněžité dávky,

b) věcné dávky,

c) kulturní a rekreační péče.

(§§ 73a-85 zrušeny)

HLAVA PÁTÁ

PÉČE O TĚŽCE ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ OBČANY

§ 86

(1) Občanům těžce zdravotně postiženým, zejména nevidomým a občanům s těžkým postižením pohybového nebo nosného ústrojí, se poskytují věcné dávky, peněžité dávky a bezúročné půjčky k překonání obtíží vyplývajících z jejich postižení.

(2) Občanům s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, které podstatně omezuje jejich pohybovou nebo orientační schopnost, se poskytují podle druhu a stupně postižení mimořádné výhody, zejména v dopravě nebo při potřebě průvodce; těmto občanům s těžkým zdravotním postižením jsou přiznávány mimořádné výhody I. stupně, občanům se zvláště těžkým zdravotním postižením jsou přiznávány mimořádné výhody II. stupně a občanům se zvláště těžkým zdravotním postižením a potřebou průvodce jsou přiznávány mimořádné výhody III. stupně. Stupeň mimořádných výhod osvědčuje průkaz mimořádných výhod, a to I. stupeň průkaz TP, II. stupeň průkaz ZTP a III. stupeň průkaz ZTP/P. Průkaz mimořádných výhod je veřejnou listinou.⁶⁷⁾

(3) Průkaz mimořádných výhod obsahuje údaj o přiznaném stupni mimořádných výhod, jméno, příjmení, rodné příjmení, rodné číslo, fotografii občana, jeho podpis, datum vydání, označení orgánu, který průkaz vydal, a dobu platnosti průkazu. Podpis občana se nevyžaduje, pokud je jeho opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou. Doba platnosti průkazu mimořádných výhod od data jeho vydání může činit u občana ve věku

a) do 20 let nejvýše 5 let,

b) 20 až 50 let nejvýše 10 let,

c) nad 50 let bez omezení.

(4) Platnost průkazu mimořádných výhod končí uplynutím doby v něm vyznačené, ohlášením jeho ztráty nebo krádeže, odnětím mimořádných výhod, smrtí občana nebo prohlášením za mrtvého anebo rozhodnutím příslušného orgánu. Příslušný orgán rozhodne o neplatnosti průkazu mimořádných výhod v případě, že průkaz obsahuje neoprávněně provedené změny nebo nesprávné údaje nebo došlo k podstatné změně podoby občana nebo je průkaz poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost.

(5) Vzory průkazu mimořádných výhod a požadavky na technické provedení fotografie občana stanoví prováděcí předpis.

(6) Stát je povinen poskytovat těmto osobám pomoc při pracovním zařazení a uplatnění, jakož i vytvářet podmínky pro jejich začlenění do společenského a veřejného života.

(§§ 86a-91 zrušeny)

HLAVA SEDMÁ

ÚHRADA NÁKLADŮ SOCIÁLNÍ PÉČE

§ 92

Peněžité a věcné dávky a mimořádné výhody se poskytují bez úhrady nákladů.

(§§ 93-93a zrušeny)

ČÁST ČTVRTÁ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA PRVNÍ

OBEČNÁ USTANOVENÍ O NÁROCÍCH A VÝPLATÁCH DÁVEK

§ 94

Vznik nároku na dávku a její výplatu

(1) Nárok na dávku sociální péče (dále jen "dávka") vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem, popřípadě prováděcími předpisy.

(2) Nárok na výplatu dávky vzniká splněním podmínek stanovených pro vznik nároku na dávku a na její výplatu a podáním žádosti o přiznání nebo vyplácení dávky, pokud není stanoveno, že takové žádosti není třeba. Je-li žadatelem o dávku občan členského státu Evropské unie, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁷¹), nebo jeho rodinný příslušník⁷²), který je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁷¹), je podmínkou nároku na dávku písemný souhlas s tím, aby příslušný orgán zjišťoval údaje rozhodné pro posouzení, zda je

neodůvodnitelnou zátěží systému sociální péče podle tohoto zákona (dále jen "neodůvodnitelná zátěž systému"); to neplatí, je-li tento žadatel na území České republiky hlášen k trvalému pobytu.

(3) Dávka, na kterou vzniká nárok rozhodnutím příslušného orgánu, může být přiznána a vyplácena nejdříve od počátku měsíce, ve kterém bylo zahájeno řízení o poskytnutí této dávky.

§ 94a

zrušen

Dodatečné přiznání, změny výše a zánik nároku na dávku a její výplatu

§ 95

(1) Zjistí-li se dodatečně, že dávka byla přiznána nebo je vyplácena v nižší částce, než v jaké náleží, nebo že byla neprávem odepřena, anebo že byla přiznána od pozdějšího data, než od jakého náleží, dávka se zvýší nebo přizná.

(2) Dávka se zvýší nebo přizná podle odstavce 1 ode dne, od něhož dávka nebo její zvýšení náleží, nejvýše však za tři roky nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na dávku nebo na její zvýšení.

(3) Dávka uvedená v § 94 odst. 3 může být odňata nejdříve ode dne, kterým se změnila skutečnosti rozhodné pro její přiznání.

§ 96

(1) Zanikl-li nárok na dávku nebo zjistí-li se, že dávka byla přiznána neprávem, dávka se odejme.

(2) Zjistí-li se, že dávka byla přiznána ve vyšší částce, než v jaké náleží, dávka se sníží.

(3) Změní-li se skutečnosti rozhodné pro nárok na výplatu dávky, její výplata se zastaví nebo se dávka vyplácí v nižší nebo vyšší částce.

(4) Dávka se odejme nebo sníží anebo její výplata se zastaví ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byla vyplácena. Dávka podmíněná dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem však náleží v dosavadní výši až do dne předcházejícího dni její nejbližší výplaty, která následuje po dni doručení rozhodnutí o odnětí nebo snížení dávky anebo zastavení její výplaty. Byla-li výplata této dávky zastavena podle § 106 odst. 3 a zjistí-li se, že občan přestal být invalidním nebo částečně invalidním již před zastavením výplaty dávky, dávka nenáleží ode dne zastavení její výplaty; zjistí-li se, že občan přestal být invalidním nebo částečně invalidním až po zastavení výplaty dávky, dávka nenáleží ode dne, kterým přestal být invalidním nebo částečně invalidním.

(5) Zanikl-li nárok na dávku nebo na její výplatu, popřípadě na část výplaty, pro přiznání jiné dávky, zúčtují se částky jiné dávky náležející ode dne jejího přiznání s částkami dosavadní dávky vyplacenými za tutéž dobu.

§ 97

(1) Nárok na dávku nezaniká uplynutím času.

(2) Nárok na výplatu dávky nebo její části zaniká, není-li uvedeno jinak, uplynutím tří let ode dne, za který dávka nebo její část náleží. Uvedená lhůta neplyne po dobu řízení o dávce a po dobu, po kterou občan, který musí mít opatrovníka, nebyl opatrovník ustanoven.

(§§ 98-100 zrušeny)

§ 101

Lhůty pro výplatu dávek a zaokrouhlování výše dávek

(1) Dávky sociální péče se vyplácejí dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách určených plátcem dávky sociální péče, nestanoví-li jinak prováděcí předpis.

(2) Dávky mohou být vypláceny zálohou; zálohy se zúčtovávají za období nepřesahující 12 měsíců, nejde-li o zúčtování důchodu z ciziny. Nedosahují-li dávky 100 Kč měsíčně, mohou být vypláceny v delších než měsíčních lhůtách. Podrobnosti stanoví prováděcí předpis.

(3) Výše dávek se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

§ 102

Výplata dávek oprávněným a jiným příjemcům

(1) Dávky se vyplácejí v hotovosti nebo na účet určený příjemcem dávky. Příjemcem dávky je oprávněný nebo jeho zákonný zástupce anebo zvláštní příjemce.

(2) zrušen

(3) Příslušný státní orgán ustanoví zvláštního příjemce s jeho souhlasem v případech, kdy by se výplatou dávky dosavadnímu příjemci zřejmě nedosáhlo účelu, kterému má dávka sloužit, nebo kdyby tím byly poškozovány zájmy osob, které je oprávněný povinen vyživovat, anebo nemůže-li oprávněný, popřípadě jeho zákonný zástupce, výplatu přijímat. Souhlas oprávněného, popřípadě jeho zákonného zástupce, s ustanovením zvláštního příjemce se vyžaduje jen v případě, že oprávněný, popřípadě jeho zákonný zástupce, nemůže výplatu přijímat.

(4) Zákonný zástupce a zvláštní příjemce jsou povinni dávku použít pouze ve prospěch oprávněného a osob, které je oprávněný povinen vyživovat. Zvláštní příjemce ustanovený oprávněnému, který nemůže výplatu přijímat, používá dávku podle pokynů oprávněného.

§ 103

Nárok na dávky a jejich poskytování ve vztahu k cizině

(1) Na dávky nemají nárok občané, kteří nemají trvalý pobyt na území České republiky. Občané členského státu Evropské unie a jejich rodinní příslušníci⁷²⁾ mají nárok na dávky,

pokud jsou hlášeni na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁷¹) po dobu delší než 3 měsíce, nevyplývá-li jim nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropských společenství⁷³). Na dávky poskytované podle zákona o sociální potřebnosti^{73a}) mají nárok také osoby požívající podle zvláštního právního předpisu^{73b}) doplňkové ochrany na území České republiky.

(2) Dávky se nevyplácejí do ciziny a nenáleží za dobu, po kterou se oprávněný zdržuje v cizině trvale. O tom, že se dávka sociální péče při pobytu v cizině do ciziny nevyplácí, se nevydává rozhodnutí.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí jen tehdy, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva.

§ 103a

Posuzování neodůvodnitelné zátěže pro systém sociální péče

(1) Požádá-li o poskytnutí dávky sociální péče občan členského státu Evropské unie, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁷¹) po dobu delší než 3 měsíce, nebo jeho rodinný příslušník⁷²), který je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁷¹) po dobu delší než 3 měsíce, příslušný orgán současně posuzuje, zda se tato osoba nestala neodůvodnitelnou zátěží systému sociální péče; to neplatí, je-li tato osoba na území České republiky hlášena k trvalému pobytu.

(2) Osoba uvedená v odstavci 1 se nepovažuje za neodůvodnitelnou zátěž systému, jestliže

a) je účastna nemocenského pojištění⁷⁴), nejde-li o žáka nebo studenta, nebo je jako osoba samostatně výdělečně činná účastna důchodového pojištění⁶³), anebo je osobou, které nárok na sociální výhody vyplývá z přímo použitelného předpisu Evropských společenství⁷³), nebo

b) před zahájením řízení o dávce sociální péče byla v České republice výdělečně činná a v období 10 let předcházejících dni zahájení řízení o dávce sociální péče byla nejméně po dobu 5 let a z toho bezprostředně před zahájením řízení o dávce sociální péče nejméně po dobu 1 roku účastna nemocenského pojištění⁷⁴), nejde-li o žáka nebo studenta, nebo jako osoba samostatně výdělečně činná důchodového pojištění⁶³) a nemá ke dni zahájení řízení nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

(3) Při posuzování neodůvodnitelné zátěže systému se u osoby, která nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, hodnotí systémem bodů tyto skutečnosti:

a) délka pobytu podle zvláštního právního předpisu⁷¹) na území České republiky,

b) doba zaměstnání nebo doba výkonu samostatné výdělečné činnosti na území České republiky,

c) doba soustavné přípravy na budoucí povolání⁷⁵) na území České republiky,

d) možnost pracovního uplatnění na území České republiky podle získané kvalifikace, nutnosti zvýšené péče při zprostředkování zaměstnání a míry nezaměstnanosti.

(4) Při bodovém hodnocení příslušný orgán postupuje tak, že

a) započte v případě osoby, která byla hlášena na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁷¹) po dobu

1. od 1 do 3 let, 2 body,
2. od 3 do 6 let, 4 body,
3. od 6 do 8 let, 6 bodů,
4. 8 nebo více let, 8 bodů;

b) započte v případě osoby, která byla poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nebo která se na území České republiky soustavně připravuje na budoucí povolání⁷⁵), po dobu

1. 12 až 24 měsíců, 4 body,
2. 25 až 36 měsíců, 8 bodů,
3. 37 až 48 měsíců, 12 bodů,
4. 49 až 60 měsíců, 16 bodů;

c) započte v případě osoby, která

1. nemá kvalifikaci, 0 bodů,
2. má střední vzdělání, 2 body,
3. má vyšší odborné vzdělání, 4 body,
4. má vysokoškolské vzdělání, 6 bodů;

d) započte osobě, které by při zprostředkování zaměstnání nebyla věnována zvýšená péče podle zvláštního právního předpisu⁷⁶), 4 body;

e) započte osobě, která je hlášena k pobytu podle zvláštního právního předpisu⁷¹) v okrese, v němž míra nezaměstnanosti v kalendářním měsíci předcházejícím dni podání žádosti podle údajů zveřejněných Ministerstvem práce a sociálních věcí způsobem umožňujícím dálkový přístup

1. přesáhla o více než 10 % průměrnou míru nezaměstnanosti v České republice, 0 bodů,
2. přesáhla o méně než 10 % průměrnou míru nezaměstnanosti v České republice, 2 body,
3. byla vyšší než 50 % průměrné míry nezaměstnanosti v České republice a nepřesáhla hodnotu průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, 4 body,

4. byla nižší než 50 % průměrné míry nezaměstnanosti v České republice, 6 bodů.

(5) Za neodůvodnitelnou zátěž systému se považuje osoba, jejíž bodové ohodnocení činí 10 nebo méně bodů. Za neodůvodnitelnou zátěž systému se nepovažuje osoba, jejíž bodové ohodnocení činí 20 nebo více bodů.

(6) V případě, že bodové ohodnocení osoby činí více než 10 bodů a nedosahuje 20 bodů, příslušný orgán zváží podle osobních okolností posuzovaného, zda jde o osobu, která je neodůvodnitelnou zátěží systému. Při posuzování, zda je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému, se berou v úvahu také její vazby na osoby blízké⁷⁷), které pobývají v České republice, skutečnost, zda se jedná o dočasné obtíže, a potenciální zatížení systému sociální péče poskytnutím dávek dotčené osobě.

(7) Příslušný orgán je oprávněn posoudit, zda je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému, též opětovně poté, kdy došlo u posuzované osoby ke změně jejich sociálních poměrů.

(8) Správní úřady, orgány sociálního zabezpečení, Policie České republiky, obce a zaměstnavatelé osob uvedených v odstavci 1 jsou povinni na výzvu příslušného orgánu sdělit údaje potřebné k posouzení, zda osoba je neodůvodnitelnou zátěží systému. Pokud příslušný orgán oznámí Policii České republiky, že je osoba neodůvodnitelnou zátěží systému⁷⁸), je Policie České republiky povinna příslušnému orgánu sdělit ukončení přechodného pobytu této osoby podle zvláštního právního předpisu⁷¹). Policie České republiky neprodleně sdělí na žádost příslušnému orgánu, zda osobě, která žádá o přiznání dávky sociální péče nebo které je tato dávka poskytována, byl ukončen podle zvláštního právního předpisu⁷¹) pobyt na území České republiky.

§ 104

Přechod nároku při úmrtí oprávněného

(1) Nárok na dávku zaniká dnem smrti oprávněného.

(2) Zemřel-li oprávněný po uplatnění nároku na dávku, vstupují do dalšího řízení o dávce a nabývají nároku na částky splatné do dne smrti oprávněného postupně manželka (manžel), děti a rodiče, jestliže žili s oprávněným v době jeho smrti ve společné domácnosti. Podmínka společné domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod po zemřelém.

(3) Byla-li dávka přiznána před smrtí oprávněného, vyplatí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti oprávněného, členům jeho rodiny podle pořadí a za podmínek stanovených v odstavci 2.

(4) Nároky přecházející na osoby uvedené v odstavcích 2 a 3 nejsou předmětem dědictví; předmětem dědictví se stávají, není-li těchto pozůstalých.

§ 105

Postoupení a srážky

- (1) Nároky na dávky nemohou být postoupeny.
- (2) Dávky nemohou být předmětem dohody o srážkách.
- (3) Dávky nepodléhají výkonu rozhodnutí.

HLAVA DRUHÁ

POVINNOSTI A ODPOVĚDNOST OBČANŮ a ORGANIZACÍ V SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

Povinnosti a odpovědnost občanů

§ 106

(1) Oprávněný nebo jiný příjemce dávky je povinen písemně ohlásit příslušnému orgánu sociálního zabezpečení do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu nebo poskytování.

(2) Byl-li oprávněný nebo jiný příjemce vyzván orgánem sociálního zabezpečení, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, je povinen výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán sociálního zabezpečení delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, jestliže oprávněný nebo jiný příjemce byl ve výzvě na tento následek upozorněn.

(3) Výplata dávky nebo poskytování služby sociální péče podmíněné nepříznivým zdravotním stavem může být zastavena, jestliže se občan, jehož zdravotní stav je třeba zjistit, nepodrobí vyšetření zdravotního stavu nebo jinému odbornému vyšetření a občan, popřípadě jeho zákonný zástupce nebo zvláštní příjemce, byl upozorněn na možnost zastavení výplaty dávky.

§ 106a

(1) Občan, kterému byly přiznány mimořádné výhody, je za účelem vydání průkazu mimořádných výhod (§ 86 odst. 2) povinen předložit jednu fotografii, která odpovídá jeho současné podobě. Občan, kterému byl vydán průkaz mimořádných výhod, je povinen dbát, aby údaje uvedené v průkazu odpovídaly skutečnosti, chránit průkaz před poškozením, zničením, ztrátou a zneužitím a ohlásit orgánu, který vydal průkaz, že některá z uvedených skutečností nastala. Orgánu, který vydal průkaz, je občan dále povinen na výzvu předložit průkaz ke kontrole a odevzdat neplatný průkaz.

(2) Každý, kdo nalezne průkaz mimořádných výhod nebo má v držení průkaz mimořádných výhod zemřelého občana nebo občana prohlášeného za mrtvého, je povinen jej neprodleně odevzdat kterémukoliv obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Stejnou povinnost má i občan, který ohlásil ztrátu průkazu mimořádných výhod, jestliže průkaz nalezne nebo jej jinak

získá zpět. Obecní úřad obce s rozšířenou působností, kterému je odevzdán průkaz podle předchozích ustanovení, je povinen jej odevzdat orgánu, který jej vydal.

§ 107

(1) Příjemce dávky, který nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijímal dávku nebo její část, ačkoliv věděl nebo musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležela, nebo vědomě jinak způsobil, že dávka nebo její část byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležela, je povinen vrátit dávku nebo její část ode dne, od něhož nenáležela vůbec nebo v poskytované výši; to platí zejména tehdy, jestliže nesplnil ohlašovací povinnost, dávku vylákal nebo zamlčel některou rozhodnou skutečnost.

(2) O povinnosti vrátit dávku ve věcech sociální péče poskytnutou neprávem nebo v nesprávné výši rozhoduje orgán, který je příslušný rozhodovat o přiznání, snížení nebo odnětí dávky ve věcech sociální péče nebo její části. Částky neprávem přijaté mohou být sráženy též z běžně vyplácené nebo později přiznané dávky anebo ze mzdy oprávněného; přitom platí obdobně předpisy o výkonu soudních rozhodnutí srážkou ze mzdy.

(3) Nárok na vrácení dávky poskytnuté neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím tří let ode dne, kdy orgán sociálního zabezpečení tuto skutečnost zjistil, nejpozději však uplynutím deseti let ode dne, za který byla dávka vyplacena. Tyto lhůty neplynou po dobu řízení o odvolání, řízení o žalobě, výkonu rozhodnutí nebo jsou-li na úhradu přeplatku prováděny srážky z dávky.

(4) Rozhodnutí vydané podle odstavce 2 lze vykonat nejpozději do deseti let po uplynutí lhůty stanovené pro splnění uložené povinnosti.

(§§ 108-123 zrušeny)

(§§ 124-179 vynechány)

7) Zákon č. 73/1973 Sb., o branné výchově, ve znění pozdějších předpisů.

16) § 142 a násl. občanského soudního řádu.

50) § 44 odst. 1 písm. b) č. 1 a § 55a zákona ČNR č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 307/1993 Sb.

67) § 134 občanského soudního řádu.

68) § 28 až 32, § 38 až 40, § 49 a 50 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

71) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

72) § 15a zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 217/2002 Sb.

73) Čl. 7 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství.

Nařízení Komise (EHS) č. 1251/70 ze dne 29. června 1970 o právu pracovníků zůstat na území členského státu po skončení zaměstnání v tomto státě.

73a) Zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

73b) § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění zákona č. 165/2006 Sb.

74) § 2 odst. 1 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb. a zákona č. 168/2005 Sb.

75) § 12 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

76) § 33 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

77) § 116 občanského zákoníku.

78) § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 428/2005 Sb.